

toriu din Aradu, alu cărui nici membru nu e.

Ast'a este o adevărată lovitură de statu, o izbire de moarte în constituțiunea noastră bisericească. Si — acest'a curat numai pentru cauz'a, ca se p'oa influența asupra alegerei de episcopu.

În fine — despre capritiele si firea despotica a păcuviosiei sale, afara de casulu mai susu atinsu, adeca de conflictulu cu sinodulu diecesanu, mai sciu povestii multe supusii sei preoti si fostii sei discipuli.

Credemu că aceste date positive vor ajunge, pentru ca — pe temerulu acestor'a se întrebăm: Unde este aci cătu de pucina garanția morale pentru curățenia cugetului, pentru sentiulu de moralitate si de dreptu, pentru soliditatea caracteriului bisericescu la acestu omu? Unde calificatiunea apostolică?

Cum unu creștinu cu consciința de santien'a bisericeii si a scopurilor ei subline, ar pot' — fora grea ingrigire, se de'e votulu seu pentru atare episcopu?

Cine — iubituri de drepturile n'ostre constituționali, le-ar pot' acelea cu anima limiscita incredință unui atare ingrigitoriu si aperiatoriu, carele si însuși le desconsidera si calca 'n piciora? — Cine bi'e't'a pucina avere bisericească a noastră, revindicata cu at'at'a lupta, ar cutesă a o espune influenței unui omu, carele prin vi'e't'a sa nu ni-a doveditu, că se pricipa la buna chivernisela?

D'ora omeni, cari au în vedere perso'n'a si referinție personali, si — peste aceste'a vita interesulu comunu celu mare, binele bisericeii si alu creștinilor — d'ora aceia: noi inse nu!

Noi ne tememu, că ni-ar secă man'a, ne-ar r'ode în veci consciința, deca am face acest'a. — De aceea noi — nu potemu, se cuprindemu usior'a judecata a dlui Slaviciu si a celor de o s'ema cu densulu, de aceea noi suntemu cuprinsi de cei mai grei scrupuli.

Er deca ni s'ar obiectă, că — pre altulu n'am av'e, nici asemenea de bunu; noi cu anim'a sfasiata am raspunde: „apoi vai de bisericea noastra, vai si de voi!“ — deca ar fi asi'a.

Inse — noi suntemu de firma credința, că — nu este asi'a. Avemu noi — charu domnului — barbati, si cu mai pucine, si cu mai mice defepte morali, si pre cătu timpu avemu, — nu vom despera de moral'a bisericeii n'ostre si a credintiosiloru ei. —

COALITIUNE

pentru desnacionalizarea bisericeii ort. orient. din Ungaria între „Lumina“ din Aradu si „Reforma“ lui Lonyai din PESTA.

Daca am priceputu bine cuprinsulu articulu din „Lumina“, referitoriu la alegerea Episcopulu din Aradu intitulatu: „Adrem“, apoi nu potu a nu-mi aduce aminte de cuvintele S. Evanghelii si se nu dicu, că cuprinsulu aceluia ar fi o mare retacire „reta. circa cea de apoi.“ Elu este anticanonicu si dusimanu nationalității bisericeii n'ostre, elu spriginesce tendințele streine de a ne desnacionaliza biserice'a,

Nainte de t'ote afli de bine a permite, că la alegerea de Episcopu în Aradu nu sum într'altu modu interesatu, decatu cum trebuie se se intereseze ori care romanu ortodossu bine sentitoriu.

Articulu din „Lumina“ se reduce mai cu s'ema la acea temere, „că se voru afli omeni, cari la alegerea de Episcopu în Aradu, voru fi condusi mai multu de interesele dilnice ale politiceii, decatu de cele vecinice ale creștinismulu, si asi'a voru alege unu omu de partida, care apoi n'ar fi alesulu întregi turme, ci numai alu unei partide;“ de aceea îndemna pe alegatori, ca desconsiderandu ori ce alte merite în alegendulu Episcopu, se nu caute, decatu calificatiunea canonica si cu privire la acest'a se alege numai unu pastoriu sufletescu, dupa cum pre bine facu si coreligionarii nostri din Orientu în asemenea casuri; er pe cei, cari c'erca a face politica în bisericea, adeca pre cei cari ar c'erca a alege de Episcopu pre unu romanu bunu, aptu

si pentru conducerea trebiloru politice nationale, suprem'a autoritate bisericeasca si lapeda afara din bisericea.“

Acest'a e s'emburele celoru cuprinsu în articulu mentionatu alu „Luminei.“

Nu este trebuința a mai spune că und tientesce „Lumina“ prin cele de susu! Nu este lipsa nici de multa analiza, pentru se-i afle cineva scopulu ce genesco, n'avem decatu se consideram, că acestu articlu a aparutu înainte publiculu într'unu diariu rom si inca bisericescu, tocma pe atunci, pre cand' est' a o dicu eu ca Caransebesianu, carele unu asemenea articlu a aparutu si în „Reforma“ magiara, diariulu lui Lonyai, fireacini. Unu casu inse nu decide. Noi în Metroimbracatu în altu costum — dupa natura lucrulu. — Nu este alta deosebire între articulu din „Lumina“ Aradulu si celu din „Reforma“ a lui Lonyai decatu aceea, că pre candu „Lumina“ nu cutesa a esi pe facia, ce pe fie-care romanu ortodossu bine sentilasa a se ceti printre sire ceea ce doresce; periu. Deca ar st'a asertiunea acest'a a „Luminei“ că episcopulu n'are de a face, decatu buescu oricum magiarisate, căci altfelu magiarismulu este în pericolu; si apoi de ce nu pot' imita pe coreligionarii din Orientu, daca st'a asertiunea „Luminei“ că Episcopulu ar av'e a face numai cu sufletele, care si asi'a n'au nationalitate.

Nu este trebuința a areta ce voiesco „Lumina“, deca vomu considera mai departe, că e'a a scosu acelu articlu în acela-si timpu, candu unii barbati de statu incepura a curti noșce mai de apr'ope constituțiunea noastră bisericească si a li par'e reu, vedindu-o sanctiata; căci din t'ote acestea potemu cunoșce fara indoie'la si isvorulu si motivele scrierii articulu din cestiune. — Dar se lasam aceste'a si se trecemu la obiectu.

Nu voiu se decidu eu, încatu pot' fi motivata temerea „Luminei“, că se voru afli omeni, cari la alegerea de Episcopu în Aradu voru face partida si că atunci alesulu ar fi numai alu partidei, er nu alu tuturor, acest'a dicu o lasu în judecat'a publiculu celui mare; sciu inse securu, că la t'ote alegerile din lume se facu si partide, pentru că omenii 'si au convicțiunile lor proprii, dar pentru aceea alesulu partii celei mai mari totu este alesulu tuturor, pentru că în constituțiune este principiu, dupa care minoritatea trebuie se se plece majorității. De la acest'a avemu alegerea Archiepiscopulu si Metropolitulu nostru de curendu intemplantu la Sibiu, unde tocmai reprezentantii diecesei Aradulu au jocatu rol'a de partida conducetoria, care nu credemu se fie fost condusa — dupa temerile „Luminei“ — chiar numai de interesele dilnice ale politiceii, ci dupa cum credu de cele ale Moralitei si Moralitatei. Scimu si aceea că Archiepiscopulu si Metropolitulu Procopiu n'a într'unitu t'ote 108 voturile; ci dupa resignarea Archimandritulu Pop'e — erasi din punctu de vedere ale moralității — a potutu numeră 78 de voturi; asi'a dara si densulu a fost alesu numai de o partida, dar pentru aceea nu credu, că vre unu omu cu minte sanatoș'a ar negă, că elu nu este alu tuturor. Asi dori se ne spuna „Lumina“, ce politica s'a urmatu la acest'a alegere.

Se pare, că „Lumina“ ar fi cam auditu pe la Aradu, vorbindu-se si despre unii candidati din Transilvania, si inca pot' de barbati si calificati, dar si nationalisti buni, pe cari inse „Lumina“ nu ar voi bucuosulu se-i v'eda alesi, si pentru aceea, nepotendu într'altu modu a pune pedeca votulu celui liberu a alegitoriloru, cauta a infera în candidatii ardeleni, cari fora exceptiune tienu mortisulu lanatiun ulitatea bisericeii n'ostre si nu o v'endu pentru favoruri, precum d'ora semte „Lumina“ că ar trebui se o face nou alesulu episcopu, pentru ca astfelu se-si cascige dens'a merite nainte dusimaniloru nostri. Ne miram de acest'a s'iretia malitioș'a a „Luminei“ cu at'atu mai tare, cu cătu — dupa cele p'ermese la ultimulu congresu — nationalismulu Ardeleniloru ar trebui înaltiatu, era nu inferatu. Ardelenii — o scie bine t'ota lumea — prin actulu alegerii de metropolitu au datu dovedi, că sciu resigna la ori-ce consideratiuni atunci, candu este vorb'a de acte vitale de ale n'ostre. Unu lucru acest'a destulu de însemnatu, pentru ca pres'a noastră într'ega si fie-care romanu de anima se-si tienu de sacra detorintia de a-lu apretiu, si inca ceea-ce este mai multu: a caută cu ori-ce pretiu a-lu imita. Nu dicu eu si nu voiu dice nici odata că dignitarii nostri bisericesci se se amestec'e directe în cele politice. Ei sunt chiamati a lucră pe alta cale la binele si fericirea poporulu

nostru. Ei au de a lupta din t'ote puterile pentionale, suprem'a autoritate bisericeasca si lapeda afara din bisericea.“

Deca o indelescu acest'a cu scumpetate, cu credu că inci au satisfacutu chiamării lor. Nu trebuie deci „Lumina“, ca pentru unele consideratiuni si pot' interese ale sale se se t'ra a mistifică lucrulu; ci ea ca organu, ce bue se dorasca si se lupte cu arm'a, ce o are mana, ar trebui se lupte numai pentru cele bisericeii si numai în fav'orea ei, er se se lasa a se conduce de interese. Est' a o dicu eu ca Caransebesianu, carele mai putiena cauza ar av'e la aceste asert' form'a“ magiara, diariulu lui Lonyai, fireacini. Unu casu inse nu decide. Noi în Metroimbracatu în altu costum — dupa natura lucrulu. — Nu este alta deosebire între articulu din „Lumina“ Aradulu si celu din „Reforma“ a lui Lonyai decatu aceea, că pre candu „Lumina“ nu cutesa a esi pe facia, ce pe fie-care romanu ortodossu bine sentilasa a se ceti printre sire ceea ce doresce; periu. Deca ar st'a asertiunea acest'a a „Luminei“ că episcopulu n'are de a face, decatu buescu oricum magiarisate, căci altfelu magiarismulu este în pericolu; si apoi de ce nu pot' imita pe coreligionarii din Orientu, daca st'a asertiunea „Luminei“ că Episcopulu ar av'e a face numai cu sufletele, care si asi'a n'au nationalitate.

Deca ar st'a asertiunea acest'a a „Luminei“ că episcopulu n'are de a face, decatu buescu oricum magiarisate, căci altfelu magiarismulu este în pericolu; si apoi de ce nu pot' imita pe coreligionarii din Orientu, am pot' alege de Episcopi: Greci, Bulgari, Serbi, etc. si fiindu că noi prin Ungaria nu avemu da acest'i'a; ar urmă se alegemu de Episcopi: Magiari, Germani sau Ruteni ca Tacman alu nefericitei n'ostre sorori Bucovina, adeca de acei'a, cari se ni fericiesca, precum a fericitu cestu din urma pe fratii n'ostri Bucovineni. Er deca potemu se alegemu atari Episcopi, nu sciu de ce se nu potemu alege si asemenea preoti adeca: germani, magiari, etc. pentru că si acestia n'au de a face, de cătu numai cu sufletele, cari n'au nationalitate; eta că atunci am fi implinitu cu ceea mai mare acuratetia dorint'a „Reformei“ lui Lonyai. Remuneratiunea apoi securu n'ar lipsi.

Dar fiindu că acest'a nu sta si nu pot' st'a, pentru că Episcopulu unei natiuni trebuie chiar dupa canone se fia din aceea-si natiune (can. 34 ap.). Fiindu că tocmai în puterea acestoru canone bisericea noastră mai antaiu este nationala-romana, apoi confesionala, fiindu că, Bisericea dicu, tocmai din acestu motivu s'a despartitu dupa lege de ierarhia serbescă, fiindu că si noi mai antaiu ne-am nascutu romani, apoi ne-am cristingiu ortodossi; fiindu că sufletulu asi'a este

catu pastorii sufletesci dispunu si peste trupu, pe carele, candu retacesce, lu infrena cu multe si felurite pedepse si în fine, fiindcă si Ddiu, candu a facutu pe omu, mai antaiu a facutu corpulu, apoi spiritulu: asi'a dara de aici urm'edia că se episcopii nostri trebuie se fie chiar dupa canone si dupa praes'a luata în timpulu din urma în Romania, Serbia chiar si Ungaria mai antaiu romani si inca romani buni — er nu streini seu renegati — apoi dupa aceea calificati dupa canone, căci altfelu ne pot' aduce „Lumina“ căti Greci, Serbi, Bulgari etc. va dori, toti cu calificatiune canonica de Episcopi. — Credu inse că nimenu nu i ar trebui nici în Aradu astfelu de ormeni, ci mai bine ar preferi a lua unu romanu bunu chiar si candu acelu ar av'e mai putiena calificatiune, pentru că asi'a credemu, că Romanii numai astfelu vor pot' fi mai fericiti si aici pre pamentu si dincolo de momentu.

Dupa cele premise în privința recomandării, ce face „Lumina“ autoritatiloru bisericesci: de a scote afara pe cei ce ar face politica în bisericea; nu-mi remane, decatu se-ifacu cunoscutu ceea ce scie totu omulu pudnu versatu, că astadi totu satenulu — fara deosebire de confesiune — se interesedia si ace ore-care politica; nu o face în Bisericea, ci pe terenulu seu — în comuna, comitat etc. — si n'are trebuința, dar nici locu de a face politica în bisericea; inse daca am eschide dela bisericea pe cei ce facu politica —dupa svatulu „Luminei“ — apoi abia am mă remane cu copiii si o parte din femei. Daca — i place acest'a „Luminei“; fie-i de bine.

Dar întrebu, ore Bisericea n'are chiamarea a dá credintiosiloru sei si fericirea pamentescă, ore acest'a fericire se pot' fara conlucare între marginile legiloru si pe terenulu politiceii? — ore preotii nostri, cari sunt soci si parinti de familia, si proprietari, se se retraga cu totulu dela chiamarea de a conlucă petru poporulu nostru si pe terenu lumescu? Atunci vai de poporulu nostru si de Bisericea lui! Unu diecesanu Caransebesianu.

Un resnetu din Transilvania adresata sinodulu electorale din Aradu.

În momentulu de facia, candu bisericea si natiunea noastră din dieces'a Aradulu se afla în ajunulu unui actu însemnatu, în ajunulu unui actu, dela care depinde forte multu buna starea si v'edi'a bisericeii n'ostre si priea si a scumpei n'ostre natiuni; credemu a ne implini o santa detoria, deca ne vomu face noi de aici din departare unele modeste reflexiuni facia de acestu actu însemnatu.

Judecandu lucrulu superficialu s'ar pot' poteca la prim'a vedere, că noi venimu a vorbi într'o cestiune, în care ar trebui se t'acemu si se nu ne amestecam. Asia este, asi'a se pare în adev'eri si poteca vomu si întempina omeni, cari se ne faca acest'a obiectiune. Noi inse privindu lucrulu, precum este elu în realitate, trebuie se credemu tocma contrariulu, trebuie se credemu adeca, că facendu acest'a — precum am disu — ne implinim o santa detorintia facia de bisericea si scump'a n'ostre natiune. Ca se rectificam deci acest'a procedura si amestecu alu nostru, credemu că trebuie se facemu alt'a, decatu se aruncam o privire preste legea n'ostre bisericească, preste acea magna charta libertatam a bisericeii n'ostre, care ne infacisedia acestu sanctuaru si senguru locu de asilu alu nostru, ca pre unu senguru trupu, ca pre o turma si unu pastoriu. Pre bas'a acestei legi dara, carea cu vociblanda, dar adancu petrundietoria ne chiamă pre toti la lucru în afacerile n'ostre publice bisericesci, se ne facemu si noi în modu modestu, necondusi de nici unu interesu si comandu numai vocii consciinței n'ostre, ce doresce cu mare dielu binale si progresu bisericeii n'ostre, acest'a santa detorintia.

Mai ieri alaltaieri se afli bisericea n'ostre în mare ingrigire, standu înaintea unui actu mare, asupra căruia erau atientiti ocaturor, nu numai ai nostri, dar si ai strainilor. Acest'a bisericea re'ntinerita a aretinuse prin acestu actu, că posede în senulu destui barbati si destule caractere, care în momente grele, în cestiuni vitali sciu se vinga totulu, si se urmedie nsmăi pretentiloru binelui comunu,

Nu mai ne'nsemnatu este actulu, lege si de unu sange din dieces'a Aradulu.

Înaintea acestui actu, ca înaintea căruia actu mare se facu dara combinatiune preste combinatiuni. Unele din aceste combinatiuni venira si la urechile n'ostre. În altele audiram si acea scire, că o mare parte din deputatii sinodali aru fi de parere, că pentru prim'a demnitate bisericească din dieces'a aradana se se alege unu transilvanian.

Marturisimu că tare batatoria la omeni s'a parutu acest'a scire. O astfelu de combinatiune se facea si aici la noi în archidiecea de nese omeni, cari condusi de egoismu înaintea alegerii de metropolitu, venau de a face din acelu actu mare particularismu. Provedința divina a îndreptatu inse lucrurile astfelu, în cătu acest'a combinatiune, ca fara de b'edrepta trebui se dispara cu totulu în momentulu decidetoriu. Marturisimu mai departe pentru bisericea noastră nu pot' fi nimic mai revoltatoriu pentru omenii de anima, decatu atunci candu vedu pe cineva, încandandu-se a face din bisericea cea cu caracteru universalu, locu pentru dezvoltarea particularulu, unu lucru at'atu de neplacutu si care ne a causatu at'atea perdeni si at'atea demerite în timpii trecuti.

Nu voim noi, candu sustinemu acest'a preocupă opiniunea nimenu, cu at'atu mai pucinu a vatamă pre cineva. D'omne feresece! suntemu departe de t'ote acestea; ceeace dorim noi este: că facia de st'ate acte însemnate — cum este si actulu alegerii de episcopu, ce ne sta înainte — omulu trebuie se se lasa a fi preocupatu de particularismu, ci trebuie se caute totdeuna a afli alege pentru atari demnități si posturi înaltu barbati de acei'a, a căroru capacitate, s'ala si caracteru, dezvoltatu în vi'e't'a lor de mai nainte se fia destula garanția, că redicandu-se la atari demnități, voru fi la inaltime misiunei lor. Acest'a este parerea n'ostre, acest'a principiu, dupa care am purcesu noi transilvanenii la alegerea trecuta, candu dandu man'a cu fratii nostri de o lege si de unu sange din celelalte provincie ale Metropoliei, am alesu cu rosolutiune pre acelu,

care l'am crediutu a fi mai aptu pentru conducerea bisericii noastre. —

Condusi fiindu noi deci facia de alegerea Aradu numai si numai de binele si prosperitatea bisericii, suntemu departe de a pretinde de a se alege unu transilvanenu care ca este nascutu si traiesce aici in mediul nostru spre a ne fali dora cu densulu. Si nici decatu nu potemu pretinde acest'a, din contra credemu ca prin acest'a ne amu numai unu testimoniu de paupertate si de voi a ne intorce cu unu secolu indaraptu din lumea civilizata. Apoi noue romaniloru, dar si asia atatu de batjocoriti si sfasiati de maini in timpil trecuti, atat'a ne ar mai trebui acum, candu facia de greutatea imprejururilor, in care traimu, — se recere dela noi solidaritate compacta catu se pote mai marea se ne mai sfasiamu si desmembramu si spre provincie. Nu este pentru noi ore destula ca ne certamu — spre mare rusine a noastra — de atatea ori pentru lucruri de nimic unmai din caus'a diferentii de uniti si diviziuni? Se ne pregatimu acum noua materii de certa si confusiune, pentruca unii suntem banatieni, er altii uugureni, er altii transilvaneni si asia mai departe?

Tristu, tare tristu lucrul ar fi, deca noi nu si inca noi de noi, in secolulu luminii nu s'apri in cineva numai calitatile lui, atunci candu este vorb'a de a-i incredintia lucruri importante; ci ne am uitat cu scrupulositate la locul nascerii lui.

Adeverat'a morala — si apoi bine se ne vedu, in biserica morala singura trebuie se ne fie ingerulu conducetoru — pretinde ca interesele particulari se cede totdeauna intereselor binelui comunu. Din considerantele de care nu cumva se credea cineva, ca deca se va face de episcopu cutare barbatu de ai nostri, sau pentru ca este nascutu colosu din colosu, face pote ca noue vreo placere; ni am libertatea a atrage atentia Venerabilu Sinodu electoralu asupra acestui incidentu, nu pentru ca dora am fi crediutu noi incorporatiune ca acest'a, compusa din electiuni s'ar pote induce in eroare; ci cumu numai din acelu motivu: ca nu cumva s'atiasca acestu reu in sinulu bisericii noastre.

Catu priveste acum acesa imprejurare care dintre candidatii pentru episcopi'a Aradu, ar fi celu mai aptu si celu mai bun; apoi in acesta privintia noi nu voimu decatu a ne amesteca. Pentruca inasa auem ca se vorbesce tare si de candidati de care, cari traiescu in mediloculu nostru, prececi firece noi ii cunosemu si prin urmare ii amu si judeca pote ca mai bine; ar trebui se lasamu pucinu si in descrierea lor. Nu o facem inasa acest'a pentru ca scimu, ca fiindu in legatura unii cu altii si convenindu in congresele si alte adunari ale noaste; fratii nostri din Aradu potu cunoaste celu de bine pre barbatii nostri din cleru. Si suvenirile congresulu electoralu de care de unadi ne sunt la toti asia de recenta memoria, incatu privindu preste densulu potemu ca se nu damu preste barbatii acel'a, care in mediloculu elitei noastre traiescu si nationali a jocatu celu mai importantu si celu mai greu rolu, chiamatu fiindu densulu la unu postu insemnatu numai in crederea congresulu si cu deosebire in acesa initiativei fratiloru Aradani, la postu de conducetoru alu acelui memorabilu congresu.

Ni este inca forte recente manier'a cu care acestu bravu barbatu a primitu acesta sarcina totu de odata si sarcina grea, incredintata lui prin votulu liberu alu congresulu. Modestu si precautu ca totu de una pribece si-si ia asupra-si acesta sarcina grea si conduce acesta insemnata adunare cu unu zel pana la admiratiune,

Dar se lasamu aceste tote la o parte, pentruca fratii aradani ni au doveditu mai de multu pre calea publicitatii chiar in colonele de stampei noi, ca le cunoscu si sciu judeca pote ca mai bine ca noi.

Se trecemu acum si se ne uitamu puca preste vietii lui in familia si in cerculu de activitate, care pentru fratii aradani nu ni sunt cunoscute. Elu ni se infaciedia aici ca unu omulu, din a carei mani nu pote decatu numai bine si bunatati, asia in acelu cerculu seu de activitate nu numai de noi, dar de toti strainii, cari lu cunoscu si stimatu pana la adoratiune, asia incatu

nu exista omu, carele se fia fostu vreodata vatamatu de densulu, precum nu exista nici de acesi, cari se fia alergatu la ajutorulu densulu si se fia esitu nemangiatu.

Catu priveste acum acesa imprejurare, ca densulu nu este calugaru, si ca atare omu cu copii, apoi acest'a o credemu noi ca este pentru densulu cu atatu mai frumosu, cu catu scimu ca elu ca necalugaru a dusu o vietia adeveratu calugarasca, lucrandu, indreptandu si ajutandu dupa putintia pre toti acesi, cari alergara vreodata la densulu.

Ceace priveste mai departe acesa imprejurare, ca s'au respanditu si se respandescu meru unele faime, care purcediendu din intentiuni rele voiescu a detrage din meritele acestui barbatu, in adeveru demnu de tota stim'a si tientescu a trage o umbra ore care preste vietii densulu, care pe dreptu o potemu numi, ca este o vietia de modelu; nu potemu dice alt'a, decatu se amintimu acelu adeveru recunoscutu de tota lumea, ca fiace omu, cu catu este mai harnicu si cu catu si implinesce mai bine si mai cu scumpitate misiunea sa, cu atatu are si mai multi inimici.

Noi inasa avemu multu mai mare incredere in omenii competinti de a judeca in acesta cauza, decatu ca se potemu crede, ca densu s'ar pote conduce vre odata de nisece vorbe esite de securu din cele mai rele intentiuni.

Ceace ce noi ne sentimu detori a spune francu cu acesta ocaziune, este numai acesa camulu acest'a in pusatiunea sa de pana acum a aretat ca-si pretiuescu biserica si nemulu seu multu mai multu, decatu ca pentru vre unu folosu alu sau personale, fia acel'a catu de mare, se-i fia trecutu vreodata si prin minte numai de a nebagu in seama interesesele cele mari ale oficiulu lui incredintiatu. Ca inasa starea lui presente este de atare natura, incatu omulu cu judecata superficiala ar pote crede, ca elu si-ar fi luat vreodata refugiu la mediloece, pote ca neonestu si nemoralu; apoi nu potemu reflecta alt'a, decatu ca densulu este unulu din acesi omeni rari, cari potu areta lumii, ca prin zelu si activitate neobosita, cum si prin o economie rationale sciu a fi la inaltimea misiunii lor ca persoane publice si cu tote aceste a nu-si neglija nici afacerile lor private.

Ca densulu si-a castigatu acesa de astadi dispune numai prin mediloecele cele mai oneste si mai morali, prin munca si sudore, ne potemu convinge forte usioru, deca ne vomu lua ostenela si vomu intreb' pre celu din urma satenu din comunele lui incredintiate, care nu ne va spune dupa drept'a si ne'nfuintiat'a lui judecata alt'a, de catu ca: *Diieu se-lu tienu, ca multu bine ni a facutu la toti, cari am alergatu la densulu dupa ajutoriu, ca la unu adeveratu parinte alu nostru.* Apoi numerulu celu mare alu teneriloru crescuti la sfatulu si ajutorulu de tota natur'a alu densulu ni este destula doveda, ca elu, candu este vorb'a de a face vr'una servitiu natiunei sale, nu erutia nici unu sacrificiu.

Catu priveste apoi desteritate sa in administratiunea bisericii si a scolii nostre, in acesta privintia ne potu servi de destula garantia rezultatele activitatii lui de pana acum. Elu s'a silitu din tote puterile, facendu dotatiuni la invetiatori pana la sum'a de 500 fl. si lucrandu din tote puterile pentru ameliorarea starii preotiloru de sub sene.

Aceste modeste reflexiuni ne am tinentu de detorintia de a le face facia de actulu celu mare, ce li sta inainte fratiloru nostri din dioces'a Aradului. Decliaramu inasa cu tota solenitatea, ca nu am fosti noi induplecati la acest'a nici decatu de a face cuiva vreo recomandatiune; ci numai din motivulu ca trebuie se aretamu la lume, ca noi stimamu pre barbatii nostri, cari merita in adeveru stima. Acest'a ni o prescrie sentiulu nostru moralu, rogamu deci a nu ni se lua de nimenea in nume de reu.

Sinodulu este organulu competentu de cidietoru; elu este respunsabilu de actulu sau, noi detori'n' noastra ni o am facutu si nu dubitam nici decatu ca acesta corporatiune nu va fi la inaltimea misiunii. Incheiamu deci esprimandu-ne dorintia ca: *Atotu potintiele se luminedic pre acestu sinodu a alege pentru acesta inalta demnitate bisericesca pre acel'a, carele mai multu va sci a se lupta pentru binele si progresulu bisericii si scumpei nostre natiuni.*

Mai multi deputati ai fostulu congresu electoralu.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 10 l. c. sub presiediulu anariu. Autenticandu-se procesulu verbale siedinti'a precedinte, mai antaiu se pretera literale electorali a deputatiloru noi Lazaru Kostics si Wilhelmu Lew, precum chartia a deputatulu Stefanu Eszterhazy, carea acest'a si depune mandatulu de gatu dietale. Celea se predau comisiunii verificatorie, er in cerculu electorale devenite vacante se va ordina prin presiedinte pere noa.

Presentandu-se dupa acesa mai multe petitiuni si avisandu-se aceste la respectiue comisiuni, — ministrulu justitiei propo: Se se alaga o comisiune de specialitate, ea essamenandu—se referedie casei despre proiectele de legi, cari—relative la reformarea justitiei, se presentara casei in anulu trecutulu se vor mai presentati de aci. Propunerea va tipari si pune la ordinea zilei.

Ministrulu de finante presenta raportulu celu supremu de contabilitate, relativu la pheierea scooteloru pre 1872, ca se sersca de indreptariu la fissarea acoperirii getulu pre 1874, rezervandu-si inse—conforme legii—presentarea mai tardia a observatiuniloru sale, relative la acestu raportu. Iu acestu ministru presenta unu raportu spre starea si manipularea feliuriteloru aprumuturi de statu, precum si unele observari, relative la modificatiunile, facute in proiectulu de lege catastrale, decatra comisiunea osmisa, ca se consulte preste acestu proiectu.

In urma s'a suplinitu unu postu de notariu prin A. Beothy, si s'a alesu Colomanu Tisza de membru alu comisiunii financiare. Acest'a inse ceru dispensarea de sub acesta detorintia, ce se si primi considerandu-se, ca fratele seu e membru alu ministeriulu. Siedinti'a se inchide. —

Siedinti'a din 12 novembere. Dupa cele formali presiedintele impartesiescu mai antaiu casei trecerea din vietia a ablegatulu Ioane Vidacs. (Acest'a numeru alu 47-lea anu alu etatii. In 1848 se inolase in taberu a insurgentiloru magiari si avansa pana la trepta de capitanu. Dupa potolirea rescoierii s'a privat. Bunetatea animei si iubirea de dreptate i castigara o vedea la conatiunaliu sei. In tempulu din urma fu si presiedentu la o casa de postrare de aci, carea inse de curundu bancrota. Acest'a fu o mare lovitura pentru elu, si — urmările acestui intemplari se-lu fi adusu in starea desperata d'asi cerca insusi momentulu, aruncandu-se din redicatur'a a patri a unei case. Report.) Cas'a si sprima conducerea protocolarminte.

Comunicandu-se dupa acest'a presentarea mandatelor unoru deputati noi alesi, cari se predau comisiunii verificatorie, — si presentandu-se unele petitiuni, cari se avisedia la comisiunea petitiunaria — pasiescu Alexandru Nikolits cu urmatori'a propunere:

„Considerandu, ca legea din 1868, art. XXI, §. 40, lit. b) si e) prescrie, ca utensiliale necesarie agriculturii nu este ertatu se se pemnoredia pentru acoperirea contributiunii; considerandu, ca sementi'a e neaparata agriculturului, si ca prin subtragera acestea se daunedia nu numai singuratecii, ci si statulu; considerandu in fine, ca diet'a e chiamata se interprete autentice legile tierei — propunu ca on. casa se redica la concludu, ca in legea din 1868 art. XXI, §. 40, lit. b) si e) intre mediloecele necesari pentru cultivarea pamentulu se numera si sementi'a.“ — Propunerea se va desbata in siedinti'a viitoria.

Dupa acest'a se presenta din partea ministrulu militieloru mai multe proiecte de legi, cari se vor tipari si impartii intre deputati.

In urma s'a purcesu la alegerea unui membru in comisiunea financiara. Resultatulu alegerei se va impartesi in siedinti'a viitoria.

Siedinti'a se inchide la 11 ore a. m. —

L. Muresiu, in diu'a stlui m. Dimitrie, 1873.

(La cestiunea reorganizarii preparandiei nostre nationale din Aradu.) — Multamita ceriului si omeniloru iubitori de cultura si progresu, ca — dupa atat'a amarulu de timpu, venim a desbata in publicu: in ce modu, pe ce cale, se pasimu pentru a ni organiza uni-

eulu focalariu, ce avemu in aceste parti, re-spanditoriu de lumina si cultura nationale, adeca: preparandi'a din Aradu!

Dlu invetiatoriu Tuducescu, in observatiunile sale din nrulu 82 alu „Albinei“ relative la cele publicate in nrulu 72, ne da acesa indrumatiune, ca — deca este vorb'a de reorganizarea preparandiei, apoi se ne ingrigimu, ca se infintiamu pe langa ea si o scola elementara de modelu, — caci — dice D-Sa, si cu totu dreptulu, „Poterea invetiatoriuului sta in metod'a sa!“ Da; despre acest'a asertiune nu ne indoimu, avendu esemple viue, ca pe langa tote preparandiele ce s'au infintiatu, se afla si asemenea scoli. Eu se luamu caus'a mai de aproape, si anume: pe totu anulu absolvedia 20—25 preparandi cursulu pedagogicu, dar' ore esu ei versati din destulu in metod'a propunerii practice? Sciu ore ca — de ce au se se apuce mai intai, candu pasiescu peste pragulu scolei din satu? Ave-vor ore destula cunosciuntia despre cele de urmatu la primirea baietulu, despre introducerea lui in scola, despre pasirea cu elu la instruare si despre manierele, ce trebuie se le posieda unu invetiatoriu la naltimea chiamarei, conformu postulateloru timpulu de astadi, intru propunerile sale?

Onore exceptiuniloru, unde s'ar fi aflandu atari, eu inasa afirmu cu tota tari'a cuventulu, ca de comunu cei esiti din preparandia, n'au adusu cu sine nemic'a practiculu, si apoi — vai de pacientii dela cari si prin cari mediculu voiescu a-si casciga pracs'a receruta! —

A orbeca 2—3 ani, fara a face destulu sporu, ma — ce e mai multu, a strica chiar cea-ce altulu cu multa ostenela a intocmitu, este — astadi mai vertosu, o grea lovitura pentru natiunea noastra. Tinerii nostri absoluti ii vedemu inca in primul anu a se apl'ca ca invetiatori stabili. In preparandia li s'au propusu cate de tote — totu in teoria, caci despre metod'a practica a propunerii nici vorba nu potea se fie, si acum — poftimu sporu si naintare! Bietulu pedagogu ne-avendu ideia despre metoda, si-ia refugiuulu d. e. la cea ruginita a silabisarii, cu care elu s'a preocupitu in tineretie; — baietii sunt torturati, — pogresulu — ni cãiri; nemultiu nimea bate la usia si — invetiatorulu nostru nu scia de ce se se apuce; — se desgustedia! — Problema pedagogiloru moderni este ca: baietulu in vestimpu de siesse septemane se scie cett. Din aceste considerante afu cu cale si me alaturu langa propunerea dlui Tuducescu, tinent' o de absolutu necesaria.

Vine inse intrebarea, ca: — cum se fie i togmata si organizata acesa scola elementara de modelu? De asemenea ca — preparandi'a reorganizanda, putea-ar suplini lacuna semtita de toti, daca ar fi immediatu langa si cu o scola de modelu?

Sunt intrebãri seriose, la cari se poftesce o cugetare si judecare mai afunda. De-mi aducu bine aminte, foi'a „Lumina“ ja publicatu unu proiectu despre reorganizarea preparandiei, dar la care pana in presentu nime n'a reflectatu nemic'a; urmedia deci, ca domnii deputati sinodali se-lu caute si studiedie, pentru ca — daca facemu ceva, se facemu cu buna socotela, ascultandu si considerandu opiniunile celoru chiamati. Ar fi mare pecatu, ca pe langa seract'a ce ne apasa, se ni mai uruncamu pucini bani in ventu, fora destulu folosu!

Mi-voru reflecta pote unii onorabili cetitori, ca cum potemu se si cugetamu a ne apuca de reorganizarea preparandiei, candu noi n'avemu barbati bine calificati pentru trepta profesoralu — Eu tieniu ca acesta grige se nu ne impedece in lucrare; caci eu dicu ca, candu vom fi ajunsu la atat'a, in fine ne vom convinge ca — pote fi mai bine; si deca nu, atunci ce ni-aru sta in cale, ca se tramitemu vre o trei patru barbati cu sciintia si si cu pracs'a — la institute straine, spre a-si completa recerintiele — unu anu seu doi?! Decisiunile Sinodulu eparchiale se nu remana numai pe chartia, ci se le vedemu o data realizate macar intru atat'a!

Asi recomandã si eu bunele atentii a Venerabilelu Sinodu eparchiale, ce este se se adune pe 11 novembere a. c. ca fara amanare se iee sub desbatare acesta cestiune, de ora-ce tempulu intr' adeveru e supremu! — A. . .

Din Bucovina.

Incidentele intemperate primăverii trecute în satul Calinescii de langa Siretu, în Bucovina, întrece scrierile grozave despre persecutiunile locuitorilor din pasalicuri, executate de basii putredei Turcie. Gendarmii baronului Pino, ai pasiei din Bucovina, omorira 14 tineri si o copilă, vulnerara pe alti 30, cari fura transportati în spitale, si arestara 30. Satul Calinesci avea vr'o suta de gospodari, ad mai are 26, — apoi cele 14 veduve ale omoritorilor, 30 ale vulneratorilor, si 30 ale arestatilor. Fie care dintre aceste veduve are 5 — 15 copii si chiar mai multi, caci Bucovinenii sunt productivi. Arestatii fura liberati, dupa ce trecu primăverea si vără. Dintre vulnerati se afla majoritatea inca în spitale; unii dintre ei vor remane nepotintiosi pentru totu deauna. Persecutiile din Bosnia si Hertogovina fugu în Austria si sunt ocrotite de contele Andrassy; încotro se fuga locuitorii Bosniei austriace — ai Bucovinei — si unde se afla aperlare?

Macelul din Bucovina e faptul guvernului centralist. Unicul lucru al baronului Pino e, ca? se grigiesca pentru alegeri centraliste; er administratiunea a ajunsu sub elu în stadiul celu mai deplorabile. Anersperg si Lasser sunt cu densulu de totu multiamiti, caci elu li-a adusu cu sene numai centralisti în Reichsrath. Impusec deci b. Pino chiar tota tieranimea din Bucovina, stepanii n'au tema, ca vre unulu dintre deputatii bucovineni va aduce cestiunea acest'a în Reichsrath, fiindu'ca toti-su masine orbe ale regimului.

Pentru bursianii centralisti din Viena, cari bancrotara prin incesi misiile si nisuintia loru d'a insielă pre totu omulu de omenia, va votă Reichsrath-ul 100 de milioane; catu inse pentru copiii, adusi în starea de orfani prin omenii regimului, din Bucovina? — Poporul bucovinenu nu are reprezentanti adevirati în Reichsrath, figurandu ca atari insusi Pino cu sierbulu seu atotupu, cusu renegatulu René de Herseni sicupré intieptulu dr. Tomasciuc. Ei toti vor votă ajutoriulu pentru bursiani, pre carele-lu vor plati apoi alegetorii lor; — dar nu vor dice nici unu cuventu contra abuserilor din Calinesci.

Să nu crăda on. cetitoriu, că în Calinesci a fost o lupta între tierani si gendarmi, caci nici unulu dintre gendarmi nu e vulneratu, si toti tieranii omoriti sunt impuscati în spate, nu în facia. Dar se nu cugete on. publicu cetitoriu nici aceea, că gendarmii ar fi aplicatu cele 45 puscatori contra onoru banditi, seu omeni reputatiosi. Lucrul stă altu cum, si adeca asiă: baronulu Ka pri castigă în instantia ultima 60 jugere pasiune, ca proprietate pe otarul comunei Calinesci. Latinduse faim'a că tieranii din Calinesci ar avé de cugetu se se opuna intruducerii în posesiune a numitului baronu, amplotiatulu tramisu, ca se intruduca pre posesorele nou, luă cu sene câtiva gendarmi. Din poporu se aruncă o pétra; gendarmii numai decatu dederu focu spre poporu, care apucă fug'a. Gendarmii nu se indetulara, ci persecutara multimea, dandu 45 focuri. În unu statu de dreptu nu pôte se vna înainte o atare usiurintia, ca pentru unu atare conflictu ne'nsemnatu se se puna în jocu vieti'a atatoru capi de familia. Guvernulu centralist cu tôte acestea remane surdu, caci faptuitorii reului sunt comandati de favoritul u seu, de b. Pino. Statulu, în care se intempla astu-feliu de lucruri, e maturu de numele: *Turcia nr. 2.*

Dr. Smintila.

L. Alba-Italia, în optomvre 1873.

(Scola si Biserica.) Doue cestiuni de vietiă ni stau înainte noastră, si o mustrare de consciintia chiar ne petrecc si urmaresce în totu loculu, spunendu-ni: că suntemu nepasatori si pré putienu ingrigitori de aceste sante institute, unicele cari ni mai dau orecare terenu de activitate.

Multi carturari de ai nostri au datin'a d'a demustră în asta privintia multu zelu si nationalismu — de pe budie, pe candu faptele lor, relative la cestiunile nostre scolastice si bisericesci, ni aréta cea mai mare lasitate si nepasare.

Daca intri pe satele nostre în a la propunerea comitetului parochialu — crebiserica, afli o disordine si disgustu mai în stinii nostri oferira venitulu trei-lunariu de tôte, dar mai cu sêma cu finea servitiului cârciumaritu (dela 300—400 fl. v. a. anuvinu — candu te surprinde unu bietu cantora atim) — că dreptu eschisivu alu fostiloru cu câte o „Cazania la dominec'a cutare,“ cetiobagi si concesu de atare chiar si dela locud'o, impedecandu-se casu orbetulu ce are rile mainalte — pentru infintiarea unui fondu trêca, fora conductoriu, prin grôpele ce-i stcolastecu. — Dar ce se vedi? acest'a înainte. — La loculu acest'a mi adusei amembatù la ochii dloru proprietari din locu. de obsarvarea ce o faci într'unu locu d. Axe Dloru sale nu le cadiu la socotela, că noi tiente Severu. „Tôte ar fi cum ar fi“ — ditimu prin acestu medilocu se ne scapamu amentitul d. — „dar cu un'a nu sum nici scôl'a de sub influinti'a guvernului, de aceea cum impecatu, adeca cu aceea, că preotii ofertulu nu fu primitu, si numai cu greu l'au stri nu tienu cuventari poporului în biserică computatu între spesele comunali. — Éta Si dorere că acest'a este asiă; — dar reu deci că *stepanirea*, care ne imputa, că scôlele acest'a s'ar poté delatură, daca o indetori nostre nu coresundu cerintieloru legii, — stricta s'ar impune preotiloru de pe sate este aceea, care totu odata ne impedece în asta privintia din partea competente, si an me daca ordinariatele respective a ambelot nostre confesioni ar tienne o stricta control ca fiacare preotu se-si face destulu detorinti sale de pastoriu sufletescu, luminandu popurulu în multele întrebări de vietiă.

Ori-cine se pôte incredintiă, că un preotulu 'si implinesce eu acuratetia chiam rea sa de parente adeviratu alu poporulu acolo crestinii nostri se coaduna în nume cu multu mai mare în biserică, si cu i diecitu gustu si pietate asculta cele ce pr dicea preotulu. În atari comune tôte trebe nostre mergu mai bine. —

Cum stămu acuma cu scôl'a pe sat! Am poté dice *preste totu rev.*

Daca intri în atare scôla de prin sate nostre, se observa mai înainte de tôte → negrigintia si disordine — dreptu efecte e desinteresare a invetiatoriloru comuna, vor dice multi, er altii vor impută reu altu-cuiva. Bine, dara se scrutamu — ca e fimu drepti si nepartiali — că în adeviru u-de jace reulu? pórta vin'a *invetiatorulu su poporulu*, care l'a alesu de atare?

Eu asi raspunde: *nici unulu, nici altu* — Curiosi! — va dice cineva seu pôte muti chiar; — cum se pôte ast'a?

Dorere — lucrulu sta asiă, dupa cum disei, si éta pentru ce: Crestinii nostri de pe sate au o datina invehita si de carea nu se lasa, desi este ea totu odata si ratecita; ei adeca candu vine mandatulu de la protopopulu, seu de la inspectorele comitatensu, pentru alegerea de invetiatoriu, atunci provôca indata pe cutare carturariu din locu, ca se li fia invetiatoriu, în multe locuri chiar pe câte unu soldatu licentiatu (obsitariu.)

Omenii nostri aci nu cauta la aceea, daca cutare individu a invetiatu pedagog'a seu ba, si de aci că s'a calificatu elu pentru asta chiamare seu nu, — ci ceea ce se cauta în candidatu este: se se tocmesca cu léfa catu mai pucina, si apoi firesce acel'a reesa de invetiatoriu, care se indetulesce cu mai pucina léfa.

Ca se fiu dreptu si nepartialu, precum am disu, voiu produce, din multele, unu asemenea casu de tocmela. În anulu espiratu scolasticu în comun'a Stremtiu, cottulu Albei-inferiore, se aplică de invetiatoriu pe asta cale unu individu — (care altu-cum are si clase gimnasiali si si cunoscintie pedagogice,) numai pentru o léfa de 80 fl. v. a. Desi crestini de aci sunt petrunci de insemnetatea invetiamentului, ei totusi — dupa daten'a cea rea, se lasara în tocmela, si éta de ce:

Crestinii de aci n'au nici unu fondu de unde se-si platésca invetiatoriu. De aceea fu silitu invetiatoriu a-si cersi, asiă dicendu, ne'nsemnatulu salariu si totusi abiă a potutu încasă sum'a de 15 fl. er restulu a trebuitu se-lu scôta cu executiune de la acei parinti, cari au avutu prunci deobligati pentru scôla.

Urmările acestei executiuni fura triste. Poporenii s'au inversiunatu nu numai asupra invetiatoriu, ci si asupra preotulu, care ii admoniă se-si implinesca detorinti'a facia de invetiatoriu. Si de ce acest'a? — Nu dora că poporulu ar fi inderetnicu, seu că dora nu ar pricepe insemnetatea invetiamentului, — ci pentru că nu potă plati nici acest'a suma. *Miseria*, sub a carei greutate gememu cu totii si la carea ne a condusu *reutatea stepanirii* de astadi, este caus'a cea mai insemnata a acestui reu si carea astépta curare.

Comun'a nostra inse vediendu că totu asiă nu pôte se merga spre bine, 'si încerà noroculu la infintiarea unui fondu, adeca:

la propunerea comitetului parochialu — crestinii nostri oferira venitulu trei-lunariu de cârciumaritu (dela 300—400 fl. v. a. anuvinu — candu te surprinde unu bietu cantora atim) — că dreptu eschisivu alu fostiloru cu câte o „Cazania la dominec'a cutare,“ cetiobagi si concesu de atare chiar si dela locud'o, impedecandu-se casu orbetulu ce are rile mainalte — pentru infintiarea unui fondu trêca, fora conductoriu, prin grôpele ce-i stcolastecu. — Dar ce se vedi? acest'a înainte. — La loculu acest'a mi adusei amembatù la ochii dloru proprietari din locu. de obsarvarea ce o faci într'unu locu d. Axe Dloru sale nu le cadiu la socotela, că noi tiente Severu. „Tôte ar fi cum ar fi“ — ditimu prin acestu medilocu se ne scapamu amentitul d. — „dar cu un'a nu sum nici scôl'a de sub influinti'a guvernului, de aceea cum impecatu, adeca cu aceea, că preotii ofertulu nu fu primitu, si numai cu greu l'au stri nu tienu cuventari poporului în biserică computatu între spesele comunali. — Éta Si dorere că acest'a este asiă; — dar reu deci că *stepanirea*, care ne imputa, că scôlele acest'a s'ar poté delatură, daca o indetori nostre nu coresundu cerintieloru legii, — stricta s'ar impune preotiloru de pe sate este aceea, care totu odata ne impedece în asta privintia din partea competente, si an me daca ordinariatele respective a ambelot nostre confesioni ar tienne o stricta control ca fiacare preotu se-si face destulu detorinti sale de pastoriu sufletescu, luminandu popurulu în multele întrebări de vietiă.

Siomcuta mare, în 7 noemvre 1873.

Invetiatorii romani din Chioru au tentionu adunarea generale a reuniunii în prim'a noemvre a. c. La 10 ore a. m. adunandu-se unu numeru frumosu de invetiatorii în scôl'a confesionale romana din *Siomcuta mare*, invetiatoriu *Teodoru Blaga* citecse epistol'a dlui protopopu *Niceforu Osianu*, prin carea acest'a face cunoscutu, că fiindu bolnavu densulu nu pôte veni la adunare, unde avea a duce presidiulu. Adunarea, pre langa esprimare a parerii de reu, se vede necesitata a-si alege unu presiedinte ad hoc, carele se si alese în persón'a dlui *Theodoru Blaga*. Ocupandu-si presiedintele locu, deschide adunarea, cetinduse mai antaiu statutele, ca fiacare se-si scie oblegamentele sale facia de reuniune, — comitetulu 'si da apoi reportulu despre activitatea sa, facendu cunoscutu adunarei că multi dintre membri se afla în restantia cu solvirea tacsei. Cei de facia se provôca a solvi, cu carea ocaziune s'a si adunatu sum'a de 17 fl. v. a. éra pentru cei absenti se decise ca dnii protopopi se-i provôca a solvi pana în finea lunei curente. Bibliotecariulu reportédia că a primitu gratuitu nisce opuri dela dnii *Dr. Ioane Dragescu* si *Paulu Cotutiu*,

adunarea anrima cea mai mare multiemita dniloru donatori. Adunarea a decursu pana sér'a, candu s'a tentionu apoi si unu balu în favorulu reuniunei. De si tempulu a fost cam nefavoritriu, totusi am acceptatu o spriginire mai caldurôsa nu numai dela ai nostri, ci chiar si din partea strainiloru, cu atatu mai vertosu, cu catu sciu că spre unu astfeliu de scopu nu s'a mai arangiatu canduva vr'unu balu. Spre mare durere in sa audiram din gur'a multora ca de dispretiu esprosiunea: „*balulu Dascaliloru*.“ Sermani invetiatorii, mare e ur'a unora asupra vostra, cari sunteti dotati dora mai reu ca pastorii dela sate, desi vone vi se impune o grea, dar sublima detoria: de a creece omenimea. — *Dar „omanulu tienne mente*.“ se notamu deci numele aceloru onorab. persône, care au contribuitu la acelu balu!

Dn'a Rosa Colceriu 2.; Otilia Cosmutia 1 fl.; Clara Nilvanu 3 fl.; Dsiôr. Iulia Colceriu 1 fl.; Bertha Orosianu 2 fl.; Esteru Orosianu 2 fl.; dlu capitaniu supremu, Iosifu Földvári 5 fl.; dlu Paulu Dragosiu, vice-capit. 3 fl.; Dr. Ioane Colceriu 1 fl.; Andreiu Medanu 1 fl.; Nicolau Nilvanu 2 fl.; Ioane Cosmutia sen. 1 fl.; Ignatiu Sandru 1 fl.; Sandru Popu 2 fl.; Florianu Nilvanu 2 fl.; Iuliu Popu 1 fl.; Hersch Nathan 1 fl.; Georgiu Timofy 1 fl.; Gregoriu Tamasiu Miculescu 1 fl.; Feldman Károly 1 fl.; Ignáz Gherghely invetiati. 1 fl.; Gabrielu Buda 2 fl.; Ioane Chircu 1 fl.; Orosianu Iosifu sen. 1 fl.; Orosianu Iosifu jun. 1 fl.; Paulu Cotutiu 1 fl.; Ioanu Bentescu 1 fl.; Iacobu Bota 1 fl.; Ioane Farcasiu 1 fl.; Elia Popu 6 fl. 24 cr. Teodoru Blaga 8 fl. 20 cr.; Vasiliu Dragosiu candidatu de advocatu 13 fl. Astfeliu *sum'a incursa face* 70 fl. 44 cr. v. a. Spesele facute 66 fl. 88 cr. Si asiă venitulu curatu e 3 fl. 56 cr. v. a. cari s'au admanuatu comitetulu reuniunei.

Unulu din arangiatori si oficialu alu reuniunei.

Insciintiare.

Am onóre a aduce la cunoscintia ratului publicu, cumca din cause familiare prevedute, sum silitu a-mi schimbă locuti'a de aici la Oravitia; deci dela 15 l. a. afiu în Oravitia, unde sunt avisati onomei comitenti a se adresă.

Cu privire la carti si recuise scolaru pentru invetiamentu, promitu onorabilu publicu tóta promptitatea si de acolo fo suferi ceva scaderi, seu din caus'a îndepartarij urcarea pretiului, ma din contratiurile se vor face catu se pôte de ratu, spre indetulara si multumirea rabilulu publicu romanu de prin tôte pl Banatului si Ungariei.

Timisiôra, 8 noemvre 1873.

I. E. Tioran.

A V I S U.

La întrebările, ce mi-se facia partea mai multoru dni protopopi si tiatori, grabescu a raspunde că: Tabele de parete cu tipuri colorite, 20 la au — si Indreptariu pentru invetiatorii densele, precum si Geografi'a tierelor sub coron'a Ungariei — se potu prenu dela subscrisulu p.u. *Lapusiulu ung.* (M. L. urmatoriile pretiuri: Tabelele de parete Indreptariu costa 4 fl. v. a. er Geogra regatului Ung. — fl. 30 c. a.

Demetriu Var.

Publicatiuni tacsabile.

Concursu.

La cancelaria notoriale-cercuale *Kiszetó* se poftesce unu adiunctu notoriorii de a dobandi acestu postu pre documentarea pracei în agendele notari în limb'a romana si magiara si a depria de pana acuma, în epistole private adresă catra subscrisulu, observandu onorariulu se va plati, seu numai în bani seu în bani gata, victu si cortelu liberu, si ono rariulu poftitu a se numi. —

Kiszetó în 11 noemvre 1873.

1—3 *Dionis. Cadariu m. p.*

Notariu cercuale în *Kiszetó*, per T.

Concursu.

pentru vacant'a statiune invetiati dela scôl'a confesionala din comun'a *laculu mare*, Comitatulu Temesiulu, paratulu Versietiuului, se escrie concursu a minu pana la 21 noembre st. vechiu, candu va fi si diu'a de alegere.

Emolumintele sunt: 300 fr. v. a. bani gata, 2 jugere de pamentu aratori, lantiu gradina, cortelu liberu si gradina legume, lemne si paie de incalditu.

Concurentii au a-si adresă reu lor, instruate în sensulu statutulu catra comitetulu parochiale din *Semla* a-le trimite Dlu protopopu alu Versietiu *Ioane Popoviciu* în *Mercina* per *Varadia*.

Mercina, în 20/10 1873.

în contielegere cu Comitetulu parochialu protopresbiterulu districtuale.

2—3 *Ioane Popoviciu*

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invetiati dela comun'a *Luncani*, protopopu *Fagetului*, prin acest'a se escrie concursu terminu de siesse septemane de la publicare în acest'a foia.

Emolumentele sunt: 42 fl. v. a. în bani gata; 10 meti de grau; 20 meti de cucur 50 lb. de sare; 100 lb. de lardu; 10 lb. luminari; 8 orgii de lemne; 3 jugere pamentu aratori, cortelu liberu si 1/2 jug de gradina.

Doritorii de a ocupă acestu postu, avisati, ca pana la terminu se si dee reu lor, instruite în sensulu statutulu or adresate comitetulu parochialu, — dlui protopopu *Atanasiu Ioanoviciu* în *Fagetu*.

Luncani, în 12 octomvre 1873.

Comitetulu parochiale

Cu scirea mea

Atanasiu Ioanoviciu, m. p.

Protopresbiteru.